

Elīna Zivtiņa, *Mg. iur.*

Latvijas Universitāte

PROSTITŪCIJAS NOTEIKUMU PĀRKĀPŠANA KĀ SABIEDRISKĀS KĀRTĪBAS TRAUCĒŠANA

VIOLATION OF PROSTITUTION REGULATIONS AS A DISTURBANCE OF PUBLIC ORDER

Atslēgvārdi: prostitūcija, tiesiskā regulējuma izstrāde, sodīšana, administratīvā pārkāpuma process

Key words: prostitution, regulations, legislative drafting, penalties, administrative offence proceedings

Summary

This article tackles Latvia's approach to industry regulation, touching upon its historical origins and evaluating the current legislation. Despite regulatory efforts, which commenced in 2015, a thorough framework is absent since 2020. The article stresses the necessity of legal clarity, questions the application of penalties linked to public order disturbance to industry-related offenses.

Ievads

Eiropas Savienības dalībvalstis nav spējušas vienoties par vienādu politiku attiecībā uz prostitūcijas nozares regulēšanu. Kamēr dažas valstis redz prostitūciju kā sociāli akceptējamu arodu, tikmēr citas uzskata, ka prostitūcija būtu aizliedzama. Dažviet pastāv viedoklis, ka prostitūcijas pakalpojumu sniedzēji ir cilvēktirdzniecības un seksuālas ekspluatācijas upuri. Savukārt citur atzīts, ka prostitūcija pastāvēs neatkarīgi no tā, vai tā tiks atļauta vai aizliegta, tāpēc šis

valstis ir izvēlējušās akceptēt šā rūpala pastāvēšanu, vienlaikus nosakot dažādus ierobežojumus.¹

Ievērojot gadu laikā radušās diskusijas un centienus jauna nozares regulējuma izstrādē, nozīmīgs ir jautājums par pašreizējo prostitūcijas regulējumu Latvijā un iespējamo atbildību par tā neievērošanu. Raksta mērķis ir noskaidrot, vai spēkā esošā prostitūcijas regulējuma pārkāpšana ir kvalificējama kā sabiedriskās kārtības traucēšana. Šajā nolūkā rakstā apskatīts pašreizējais prostitūcijas regulējums Latvijā, sabiedriskās kārtības traucēšanas kā administratīvā pārkāpuma saturs un tā piemērošanas iespējamība prostitūcijas ierobežošanas noteikumu neievērošanas gadījumā.

1. Prostitūcijas regulējums Latvijā

Latvijā Ministru kabineta 2015. gada 28. jūlija sēdē² Iekšlietu ministrijai tika dots uzdevums sadarbībā ar Tieslietu ministriju, Veselības ministriju, Labklājības ministriju, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju, Tiesībsarga biroju un nevalstiskajām organizācijām izstrādāt likumprojektu prostitūcijas ierobežošanas jomā. Likumprojekta mērķis bija izveidot atbilstošu tiesisko regulējumu ierobežojumiem, kas nepieciešami prostitūcijā iesaistītajām personām, un nodrošināt Latvijas Republikas Satversmē (turpmāk – Satversme) noteikto pamattiesību ievērošanu.³

Kopš 2008. gada 26. janvāra nozari regulē Ministru kabineta 2008. gada 22. janvāra noteikumi Nr. 32 “Prostitūcijas ierobežošanas noteikumi”⁴ (turpmāk – Prostitūcijas ierobežošanas noteikumi). Noteikumi nosaka seksuālo pakalpojumu sniegšanas ierobežojumus. Attiecīgie noteikumi joprojām satur norādi, ka par šo noteikumu neievērošanu personas saucas pie atbildības administratīvo vai kriminālo atbildību reglamentējošajos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Taču kopš Administratīvās atbildības likuma spēkā stāšanās un Latvijas Administratīvo

¹ Vispazīstamākie ir t. s. Zviedrijas un Nīderlandes modeļi. Zviedrijas nostāja ir tāda, ka prostitūcija ir cilvēku ekspluatācijas forma. Ar Seksa pirkšanas aktu (zviedru val. – *Sexköpslagen*) Zviedrija cenšas mazināt pieprasījumu pēc prostitūcijas, paredzot, ka norēķināšanās par seksuālo pakalpojumu saņemšanu ir kriminalizēta. Vienlaikus pakalpojuma sniedzējiem kriminālatbildība neiestājas atbilstoši “upuru nesodišanas” konceptam. Savukārt Nīderlandes modelis paredz, ka jebkurai personai ir tiesības brīvi izvēlēties savu nodarbošanos un prostitūcija var būt viena no šādām izvēlēm. Ja persona ir attiecīgi reģistrējusi savu rūpali, valsts, piemēram, nodrošina šo personu sociālo aizsardzību. Šie modeļi nebūt nav izsmeļoši, taču noteikti savā starpā visatšķirīgākie.

² Meeting Protocol of the Cabinet of Ministers of the Republic of Latvia, Meeting Protocol No. 36, 28 July 2015, Section 17. Pieejams: <https://tap.mk.gov.lv/mk/mksedes/saraksts/protokols/?protokols=2015-07-28#17>. [aplūkots 26.10.2023.].

³ Annotation of the draft law Prostitution Restriction Act. Pieejams: <https://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40435990> [aplūkots 26.10.2023.].

⁴ Regulations Regarding Restriction of Prostitution: Cabinet of Ministers Regulation No. 210. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/en/en/id/169772-regulations-regarding-restriction-of-prostitution> [aplūkots 10.10.2023.].

pārkāpumu kodeksa,⁵ kas paredzēja atbildību par Prostitūcijas ierobežošanas noteikumu pārkāpumiem, spēka zaudēšanas 2020. gada 1. jūlijā joprojām nav izstrādāts jauns administratīvās atbildības regulējums.

Vienlaikus gan jānorāda, ka Iekšlietu ministrija jau 2017. gadā izstrādāja likumprojektu “Prostitūcijas ierobežošanas likums” (turpmāk – Likumprojekts).⁶ Lai arī viedokļi par atbilstošāko regulējuma politikas modeli atšķirās, Likumprojekts principā saturēja Prostitūcijas ierobežošanas noteikumos esošo regulējumu, tas ir, paredzēja, ka prostitūcija Latvijā ir atļauta, bet ar ierobežojumiem.⁷ Likumprojekts atbalstu gan neguva. Vēlāk tika meklētas alternatīvas, lai 2020. gada 1. jūlijā varētu stāties spēkā nozares jaunais regulējums, taču līdz pat šodienai attiecīgā regulējuma nav. Tas savukārt nozīmē, ka par vairumu Prostitūcijas ierobežošanas noteikumos noteikto aizliegumu neievērošanu šobrīd nekādas tiesiskās sekas neiestāties.

Lai arī tiesību piemērotāji cenšas situāciju risināt, piemērojot sodus par sīko huligānismu (kopš 2023. gada – par sabiedriskās kārtības traucēšanu) atbilstoši Administratīvo sodu likuma par pārkāpumiem pārvaldes, sabiedriskās kārtības un valsts valodas lietošanas jomā (turpmāk – ASL) 11. pantam, tomēr šāda prakse ir izbeidzama.

2. Pārkāpumu nošķiršana

Kopš Administratīvās atbildības likuma spēkā stāšanās 2020. gada 1. jūlijā Latvijas administratīvā pārkāpuma tiesībās vairs netiek vērtēta personas subjektīvā attieksme pret izdarīto pārkāpumu kā krimināltiesībās vai arī Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa spēkā esības laikā. Tā vietā šobrīd Administratīvās atbildības likuma 5. pantā ir nostiprināts vainojamības institūts. Proti, administratīvais pārkāpums ir tāds pārkāpums, kuru raksturo 1) personas prettiesiska, 2) vainojama rīcība (darbība vai bezdarbība), 3) par kuru likumā vai pašvaldību saistošajos noteikumos paredzēta administratīvā atbildība.⁸

Jebkurš pārkāpums aizskar noteiktas sabiedrības vai indivīda intereses vai pat vērtības. Turklāt attiecīgā darbība vai bezdarbība kontekstā ar aizskartajām interesēm vai vērtībām veido pārkāpuma kodolu. Vienlaikus, ja netiek konstatēta kāda no minētajām administratīvā pārkāpuma sastāva pazīmēm, nav pamata personu saukt pie administratīvās atbildības. Proti, trūkst Administratīvās atbildības likuma 9. pantā iekļautās pazīmes – “prettiesiskums”.

ASL 11. pants attiecas uz pārkāpumiem sabiedriskās kārtības jomā. Lai arī par sabiedriskās kārtības pārkāpumu visplašākajā izpratnē varētu uzskatīt

⁵ Latvian Administrative Violations Code. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/89648-latvijas-administrativo-parkapumu-kodekss> [aplūkots 26.10.2023.].

⁶ Draft law of Prostitution Restriction Act, VSS-946, TA-148. Pieejams: <https://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40435990> [aplūkots 26.10.2023.].

⁷ Ibid.

⁸ Administratīvo pārkāpumu tiesības: administratīvās atbildības likuma skaidrojumi. Autoru kolektīvs E. Danovska un G. Kūtra zinātniskajā redakcijā. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2020, 104., 105. lpp.

jebkuru tiesību normu pārkāpumu,⁹ ASL sabiedriskā kārtība ir lietota šaurā nozīmē. Proti, šeit tiek vērsta uzmanība uz konkrēta pārkāpuma novēršanu, kas apdraud sabiedrisko kārtību un drošību.¹⁰ Ar šo normu likumdevējs ir izdalījis sabiedriskās kārtības saturu, norādot, kādas pazīmes liecina par sabiedriskās kārtības traucēšanu sodošo tiesību izpratnē. Sabiedriskā kārtība tiek pārkāpta tad, kad tiek pārkāptas vispārpieņemtās uzvedības normas un traucēts personas miers, iestādes, komersanta vai citas institūcijas darbs vai tiek apdraudēta sava vai citu personu drošība.

Būtisks sodošo tiesību princips ir tiesiskā noteiktība. Personai ir jābūt skaidri saprotamam, par kādu darbību vai bezdarbību tā var tikt sodīta. ASL 11. panta gadījumā atsaukšanās uz sabiedrības priekšstatiem par sociālajām normām (“vispārpieņemtās uzvedības normas”) slēpj sevī risku patvaļīgai interpretācijai un nav savienojama ar tiesiskas valsts principiem.¹¹

Tiesu praksē jēdzienam “vispārpieņemtās uzvedības normas” pamatā vispār netiek pievērsta īpaša uzmanība. Tikai dažkārt var nojaust tā iespējamo izpratni tiesas skatījumā. Piemēram, tā varētu būt sabiedriskā vietā nepieļaujama,¹² nepieņemama,¹³ nepamatota¹⁴ vai nepārprotami bezkaunīga¹⁵ rīcība. Citviet tiesa norāda, ka personas rīcība pilnībā neatbilst sabiedrībā vispārpieņemtām uzvedības normām, kur liela nozīme ir cilvēku savstarpējai cieņai,¹⁶ sapratnei un iecietībai arī savstarpējo konfliktu risināšanā.¹⁷ Tāpat šo jēdzienu sasaista ar dažāda veida sociālajām normām, piemēram, vispārpieņemto tikumisko normu demonstratīvu ignorēšanu¹⁸ vai vispārpieņemto tikuma normu pārkāpumu.¹⁹ Pamatā šis atziņas ir izteiktas saistībā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 167. pantu,

⁹ Neimanis J. Ievads tiesībās. Rīga: zvērināts advokāts Jānis Neimanis, 2004, 24. lpp.

¹⁰ Kuzņecova K. Sabiedriskās kārtības un drošības teorētiskie un praktiskie aspekti globalizācijas apstākļos. Daugavpils, 2022, 66. lpp. Pieejams: https://du.lv/wp-content/uploads/2022/08/Kuznecova_Kristine_PD.pdf [aplūkots 23.11.2023.].

¹¹ Krauss D., Pastille K. Krimināltiesību pamatjautājumi Latvijā un Vācijā. Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2002, 58. lpp.

¹² Judgment of Aizkraukle District Court of 4 September 2013 in Case No. 107013113. Pieejams: <https://www.tiesas.lv/nolemumi/pdf/116665.pdf> [aplūkots 25.11.2023.].

¹³ Judgement of Zemgale District Court of 28 January 2021 in Case No. 1A73032520. Pieejams: <https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/lv/nolemumi> [aplūkots 25.11.2023.].

¹⁴ Judgement of Administrative Regional Court of 22 May 2008 in Case No. 139010107, Section 11. Pieejams: <https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/lv/nolemumi> [aplūkots 25.11.2023.].

¹⁵ Judgement of Riga District Court of 16 April 2021 in Case No. 1A33021821. Pieejams: <https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/lv/nolemumi> [aplūkots 25.11.2023.].

¹⁶ Judgement of Administrative Regional Court of 15 June 2009 in Case No. 1127141608, Section 12. Pieejams: <https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/lv/nolemumi> [aplūkots 25.11.2023.].

¹⁷ Judgement of Administrative Regional Court of 3 March 2008 in Case No. 120062306/05, Section 10. Pieejams: <https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/lv/nolemumi> [aplūkots 25.11.2023.].

¹⁸ Judgment of Tukums District Court of 9 September 2013 in Case No. 137012213. Pieejams: <https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/lv/nolemumi> [aplūkots 25.11.2023.].

¹⁹ Judgment of Administrative District Court of 10 December 2009 in Case No. 137012213, Section 12. Pieejams: <https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/lv/nolemumi> [aplūkots 25.11.2023.].

un rezultātā jūtama šajā pantā norādīto pazīmju “necieņa pret sabiedrību” un “bezkaunīga rīcība” ietekme.

Jēdzienu “vispārpieņemtās uzvedības normas” saista arī ar tikumisko normu demonstratīvu ignorēšanu, kas šķietami varētu ietvert prostitūcijas noteikumu pārkāpšanu (piemēram, ja pakalpojumu sniedz pie izglītības iestādēm vai baznīcām). Tomēr, lai arī prostitūcija kā nozare skar tikumības intereses un tikumība ir būtisks sabiedriskās kārtības nodrošināšanas instruments, ir jānošķir tikumība un sabiedriskā kārtība kā dažādas aizsargātās tiesiskās intereses.

Līdz 2013. gada 1. aprīlim Krimināllikuma 163. pants paredzēja atbildību par prostitūcijas noteikumu pārkāpšanu, ja tā izdarīta atkārtoti gada laikā. Arī šī panta spēkā esības laikā Krimināllikuma 231. pantā bija paredzēta atbildība par huligānismu, proti, par rupju sabiedriskā miera traucēšanu, kas izpaužas acīmredzamā necieņā pret sabiedrību vai bezkaunībā, ignorējot vispārpieņemtās uzvedības normas un traucējot cilvēku mieru, iestāžu vai uzņēmumu (uzņēmēj-sabiedrību), vai organizāciju darbu. Nodarījuma izpausmes galvenā atšķirība no ASL 11. pantā ietvertā pārkāpuma ir tikai attiecīgo darbību intensitāte un kaitīguma līmenis.

Kā redzams, Krimināllikuma aktuālajā un vēsturiskajā redakcijā huligānisms ir iekļauts Krimināllikuma 20. nodaļā “Noziedzīgi nodarījumi pret vispārējo drošību un sabiedrisko kārtību”, savukārt prostitūcijas ierobežojošo noteikumu pārkāpums bija ietverts 16. nodaļā “Noziedzīgi nodarījumi pret tikumību un dzimumneaizskaramību”. Tādējādi likumdevējs jau vēsturiski²⁰ ir noteicis, ka prostitūcija nav tādu pārkāpumu skaitā, kas primāri būtu vērsti uz sabiedriskās kārtības aizskārumu. Ievērojot minēto, ja likumdevējs atkal paredzēs sodu par prostitūcijas ierobežošanas noteikumu pārkāpumu, tad neatkarīgi no kriminālatbildības vai administratīvās atbildības izvēles tam jāparedz atsevišķa vieta tiesību sistēmā, nodalot no sabiedriskās kārtības pārkāpumiem.²¹

Papildus minētajai aizsargāto interešu atšķirībai Prostitūcijas ierobežošanas noteikumos ietverto ierobežojumu pārkāpumi paši par sevi vairumā gadījumu nevar tikt uzskatīti par personas miera vai institūcijas darba traucējumu, kas ir neatņemama ASL 11. pantā ietvertā pārkāpuma pazīme. Prostitūcijas mērķis²² parasti ir peļņas vai citu labumu gūšana. Pakalpojumi tipiskā gadījumā nav

²⁰ Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 174.⁴ pants “Prostitūcijas ierobežošanas noteikumu pārkāpšana” savulaik bija ietverts nodaļā pie pārkāpumiem, kas apdraud sabiedrisko kārtību. Nav zināms šādas izvēles pamatojums (iespējams, citas atbilstošas nodaļas neesība), tomēr tiesu un iestāžu praksē kā šā pārkāpuma objektu norādīja arī sabiedrisko tikumību (sk., piemēram, Administratīvās rajona tiesas 15.02.2011. sprieduma lietā Nr. A42701109 9.3. punktu).

²¹ Šādu pieeju likumdevējs netieši apstiprināja ASL izstrādes laikā, neatbalstot atbildības par prostitūcijas ierobežošanas noteikumu pārkāpšanu iekļaušanu likumprojektā. Īpaša nozares regulējuma esība un šaubas par pārkāpuma piederību sabiedriskās kārtības jomai tika uzsvērtas Saeimas Juridiskās komisijas sēdē (Latvijas Republikas 13. Saeimas Juridiskās komisijas 2019. gada 27. novembra sēdes protokols Nr. 84. Pieejams: [https://titania.saeima.lv/livs/saeimasnotikumi.nsf/0/32eb5e6aec2b4fbfc22584b90042e9a0/\\$FILE/PR_2019_11_27_10_00_JK.pdf](https://titania.saeima.lv/livs/saeimasnotikumi.nsf/0/32eb5e6aec2b4fbfc22584b90042e9a0/$FILE/PR_2019_11_27_10_00_JK.pdf)).

²² Kopš Administratīvās atbildības likuma spēkā stāšanās administratīvā pārkāpuma tiesībās vairs netiek vērtēta vainas forma un t. s. subjektīvās puses pazīmes, tāpēc vārds “mērķis” šīs tēzes kontekstā netiek lietots kā subjektīvās puses pazīme krimināltiesiskajā izpratnē – autores piezīme.

vērsti uz to, lai traucētu citu cilvēku naktsmieru, spiestu pārtraukt citas personas atteikties no to likumīgām darbībām vai traucētu uzņēmumu darbu u. tml.²³

Ievērojot aizsargāto interešu atšķirību un nodarījuma izpausmi, Prostitūcijas ierobežošanas noteikumu pārkāpumi nevar tikt atzīti par sabiedriskās kārtības traucēšanu. ASL 11. pants nav izmantojams, lai aizpildītu tiesībspolitiskas izšķiršanās rezultātā radītas atšķirības no iepriekšējā regulējuma vai novērstu tiesību piemērotāju vai sabiedrības daļas ieskatā jebkuru nevēlamu parādību.

Kopsavilkums

1. 2020. gada 1. jūlijā spēku zaudēja Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodekss, kas paredzēja atbildību par prostitūcijas ierobežošanas noteikumu pārkāpumiem. Līdz pat šai dienai nav izstrādāts regulējums, kas aizstātu iepriekšējo atbildības regulējumu.
2. Šobrīd tiesību piemērotāji cenšas nodrošināt prostitūciju regulējošo noteikumu ievērošanu, piemērojot administratīvo atbildību par sabiedriskās kārtības traucēšanu.
3. Prostitūcijas ierobežošanas noteikumu pārkāpums neatbilst sabiedriskās kārtības traucēšanas pazīmēm. Lai arī jebkurš pārkāpums aizskar noteiktas sabiedrības vai indivīda intereses vai pat vērtības, prostitūcijas kā pakalpojuma sniegšanas darbības netiek veiktas, lai traucētu sabiedrisko mieru un kārtību to šaurākajā nozīmē atbilstoši ASL 11. pantam.
4. Lai arī prostitūcija kā nozare skar tikumības intereses un tikumība ir būtisks sabiedriskās kārtības nodrošināšanas instruments, tomēr ir jānošķir tikumība un sabiedriskā kārtība kā patstāvīgas aizsargājamas tiesiskas intereses.
5. Administratīvais pārkāpums – sabiedriskās kārtības traucēšana – nav izmantojams, lai aizpildītu tiesībspolitiskas izšķiršanās rezultātā radītas atšķirības no iepriekšējā regulējuma vai novērstu sabiedrības vai tiesību piemērotāju ieskatā jebkuru nevēlamu parādību.

BIBLIOGRĀFIJA

Literatūra

1. Administratīvo pārkāpumu tiesības: administratīvās atbildības likuma skaidrojumi. Autoru kolektīvs E. Danovska un G. Kūtra zinātniskajā redakcijā. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2020.
2. Aronowitz A. To punish or not to punish: What works in the regulation of the prostitution market? In: Persak N., Vermeulen G. edit. Reframing prostitution. From Discourse to Description, From Moralisation to Normalisation? Antwerp: Maklu-Publishers, 2014.

²³ Šāda veida izpausmes parasti min, lai pamatotu sabiedriskā miera (sabiedriskās kārtības pamatelementa) traucēšanas esību (sk., piemēram, Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 09.03.2007. spriedumu lietā Nr. SKA-61/2007).

3. Krauss D., Pastille K. Krimināltiesību pamatjautājumi Latvijā un Vācijā. Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2002.
4. Kuzņecova K. Sabiedriskās kārtības un drošības teorētiskie un praktiskie aspekti globalizācijas apstākļos. 2022. Pieejams: https://du.lv/wp-content/uploads/2022/08/Kuznecova_Kristine_PD.pdf [aplūkots 23.11.2023.].
5. Lerner G. The Origin of Prostitution in Ancient Mesopotamia. In: Journal of Women in Culture and Society 1986, Vol. 11, No. 2.
6. Neimanis J. Ievads tiesībās. Rīga: zvērināts advokāts Jānis Neimanis, 2004.
7. Tsoucalas G., Michaleas S. N., Androutsos G., Vlahos N., Karamanou M. Female prostitution, hygiene, and medicine in ancient Greece: a peculiar relationship. In: Arch Balk Med Union. 2021; Vol. 56(2). Pieejams: <https://doi.org/10.31688/ABMU.2021.56.2.12> [aplūkots 26.10.2023.].

Tiesu prakse

8. Judgement of Administrative Regional Court of 03.03.2008 in Case No. 120062306/05. Pieejams: <https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/lv/nolemumi> [aplūkots 25.11.2023.].
9. Judgement of Administrative Regional Court of 22 May 2008 in Case No. 139010107, Section 11. Pieejams: <https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/lv/nolemumi> [aplūkots 25.11.2023.].
10. Judgement of Administrative Regional Court of 15.06.2009. in Case No. 1127141608. Pieejams: <https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/lv/nolemumi> [aplūkots 25.11.2023.].
11. Judgment of Administrative District Court of 10 December 2009 in Case No. 137012213, Section 12. Pieejams: <https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/lv/nolemumi> [aplūkots 25.11.2023.].
12. Judgment of Aizkraukle District Court of 4 September 2013 in Case No. 107013113. Pieejams: <https://www.tiesas.lv/nolemumi/pdf/116665.pdf> [aplūkots 25.11.2023.].
13. Judgement of Riga District Court of 16.04.2021. in Case No. 1A33021821. Pieejams: <https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/lv/nolemumi> [aplūkots 25.11.2023.].
14. Judgment of Tukums District Court of 9 September 2013 in Case No. 137012213. Pieejams: <https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/lv/nolemumi> [aplūkots 25.11.2023.].
15. Judgement of Zemgale District Court of 28 January 2021 in Case No. 1A73032520. Pieejams: <https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/lv/nolemumi> [aplūkots 25.11.2023.].

Tiesību akti

16. Annotation of the draft law Prostitution Restriction Act. Pieejams: <https://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40435990> [aplūkots 26.10.2023.].
17. Meeting Protocol of the Cabinet of Ministers of the Republic of Latvia, Meeting Protocol No. 36, July 28, 2015, Section 17. Pieejams: <https://tap.mk.gov.lv/mk/mksedes/saraksts/protokols/?protokols=2015-07-28#17> [aplūkots 26.10.2023.].
18. Draft law of Prostitution Restriction Act, VSS-946, TA-148. Pieejams: <https://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40435990> [aplūkots 26.10.2023.].
19. Roller S. The World's Oldest Profession: Prostitution in Ancient Rome. Pieejams: <https://www.historyhit.com/the-worlds-oldest-profession-prostitution-in-ancient-rome/> [aplūkots 26.10.2023.].